Update plan van aanpak GALA en uitvoeringsplan gezondheid 2025

Brede SPUK 1: Lokaal Sportakkoord

Stand van zaken uitvoering

- Het kernteam Sportakkoord 2.0. is gevormd en de uitvoering van het Sportakkoord loopt. In 2024 is de manier van aanvragen verbeterd met een infographic en duidelijk aanvraagformulier.
- De coördinator Sport en Preventie heeft in 2024 de verbinding gelegd tussen de ketenaanpakken en sport en bewegen (waaronder Sportakkoord). Vanaf 2025 is de functie intern bij de gemeente belegd.
- Ondernemende sportaanbieders hebben een prominentere rol gekregen in het Sportakkoord 2.0 en zijn onderdeel van het kernteam.
- Vanuit het Sportakkoord 2.0 zijn nieuwe samenwerkingen ontstaan tussen bijvoorbeeld sportaanbieders, onderwijs, zorgpartijen, fysiotherapeuten en GGD. Daarnaast is bijgedragen aan verschillende initiatieven uit de stad, zoals: het Calisthenics park in Stadshagen, verbeteren van motorische vaardigheden bij kinderen door extra gym, 3x3 basketbal event, bokszakken in de buitenruimte, ontwikkelen nieuw aangepast beweegaanbod, versterker technisch kader sportverenigingen en de sport- en infodag senioren i.s.m. WIJZ Welzijn.

Brede SPUK 2: Brede Regeling Combinatiefuncties

Stand van zaken uitvoering

- Onze partners SportService Zwolle, WijZ, Travers en Stadkamer werken met buurtsportcoaches, volgens de verschillende profielen die zijn opgesteld in de bestuurlijke afspraken Brede Regeling Combinatiefuncties 2023-2026.
- In 2024 en 2025 zijn twee beweegmakelaars actief, die deels worden gefinancierd vanuit het GALA. In 2024 hebben de beweegmakelaars 86 Zwolse inwoners geholpen.(Hiervan zijn 62 volwassenen nog aan het sporten en 5 nog zoekende. Daarnaast zijn 15 kinderen doorverwezen naar sport- en beweegaanbod door de beweegmakelaar).

Brede SPUK 3: Terugdringen Gezondheidsachterstanden

Stand van zaken uitvoering

- In 2024 en 2025 heeft Zwolle Gezonde Stad stadsdialogen georganiseerd over de lokale impact van het Integraal Zorgakkoord en de verbinding tussen digitalisering en preventieve gezondheid.
- In 2024 en 2025 is de subsidieregeling Gezonde Leefstijl Zwolle uitgevoerd, met als doel het verkleinen van gezondheidsverschillen. Onderdeel van deze subsidie is mogelijkheid voor sport- en buurtverenigingen om middelen te ontvangen voor het gezonder maken van hun kantine i.s.m. team Fit. Activiteiten die o.a. zijn gesubsidieerd zijn:
  - Zwols Leefstijlloket bij twee huisartspraktijken
  - Voorlichting op scholen rondom gezonde leefstijl zoals gezond eten en middelengebruik.
  - Wijkaanpak gericht op positieve gezondheid in Stadshagen
- In 2024 en 2025 is de werkgroep stoppen met roken verder gegaan in Diezerpoort, onder leiding van een projectleider vanuit SWT. De werkgroep bestaat uit medewerkers van GGD, SWT, Tactus en welzijn. Dit project eindigt medio 2026. Er is een netwerkbijeenkomst georganiseerd i.s.m. huisartsenpraktijk Geert Groote in de wijk. Daarnaast worden er diverse acties georganiseerd om inwoners te bereiken.
- In 2024 en 2025 is er een projectleider bezig in de wijk Kamerpoort, met een aanpak gericht op bevorderen van gezondheid i.s.m. Travers en 2diabeat. Hieruit is onder andere de Groene Buurtkeuken ontstaan.
- In 2024 en 2025 is de Living Lab in de Pierik afgerond. Dit krijgt een vervolg via een nieuwe ZonMW subsidie Wij(k) in beweging, waarbij onderzocht wordt welke barrières bewoners ervaren om te sporten en bewegen. Ervaringen uit deze wijkaanpak delen we in Zwolle.

Update plan van aanpak GALA en uitvoeringsplan gezondheid 2025

Brede SPUK 4: Kansrijke Start

Stand van zaken uitvoering

- In 2024 en 2025 zijn er twee projectleiders vanuit Het Werkt Sociaal (voorheen Travers Welzijn) aan de slag om de coalities binnen Kansrijke Start te verstevigen in samenwerking met het sociaal wijkteam, jeugdgezondheidszorg en andere stakeholders. Er zijn diverse acties uitgevoerd en activiteiten georganiseerd:
  - Werkgroepen per coalitie
  - De eerste 1000 dagen beurs voor aankomende en jonge ouders
  - Kansrijke middagen voor professionals
  - Ontwikkeling van een eerste 1000 dagen sociale kaart voor inwoners en professionals
  - Ontwikkeling van Kansrijke Start zorgpaden voor professionals
- In 2024 en 2025 wordt het project Peuter in Zicht uitgevoerd door de jeugdgezondheidszorg. Peuter in Zicht richt zich op de opvoedvragen, uitdagingen en moeilijkheden die ouders van peuters kunnen ervaren in een voor hen nieuwe ontwikkelingsfase van hun kind.
- We ondersteunen de landelijke stichting Babyspullen, zodat gezinnen met een kleine portemonnee in Zwolle aanspraak kunnen maken op een startpakket. In 2024 zijn er 52 babystartpakketten verstrekt.
- In 2025 is de Baby Groente Tas gestart. Naar verwachting bereiken we daarmee 94% van alle ouders in Zwolle die eind 2024 en in 2025 hun eerste kindje hebben gekregen (of gaan krijgen). Dat zijn ongeveer 624 gezinnen. In oktober 2025 is er een evaluatie geweest. Er waren toen 550 gezinnen bereikt. Hieruit blijkt dat dat:
  - 92% 7 van de 8 tassen klaar maakt
  - 82% de baby 5-7 dagen per week vers bereide hapjes uit de tas geeft
  - Baby's (81%) én ouders (52%) proeven (en bereiden) groenten die zij eerder niet aten
  - 26% kookt sinds de tas vaker vers voor zichzelf
  - 74% geeft aan heel blij te zijn met de tas en 20% is er blij mee.

Brede SPUK 5: Mentale Gezondheid

Stand van zaken uitvoering

- In 2024 en 2025 zijn er 3 trainingen positieve gezondheidsvaardigheden gestart, genaamd: Gezond en Goed met elkaar, gericht op het verbeteren van gezondheidsvaardigheden van inwoners aan de hand van het gedachtegoed van positieve gezondheid.
  - 26 deelnemers deden mee waarvan 22 de cursus hebben afgerond. Gemiddelde leeftijd: 51 jaar (23 tot 82 jaar). En 19 deelnemers met Nederlands als moedertaal.
  - Gemiddeld gaven de deelnemers de cursus een 8.9
- In 2024 is Travers gestart met de uitvoering van Welzijn op Recept voor 18-67 jarigen in heel Zwolle. In 2024 zijn er 103 welzijnstrajecten vanuit Welzijn op Recept geweest, waarvan bij meer dan de helft de hulpvraag betrekking had op het thema meedoen vanuit positieve gezondheid (sociale verbondenheid en het gevoel van ergens bij te horen).

Brede SPUK 6: Aanpak overgewicht en obesitas

Stand van zaken uitvoering

- Kind Naar Gezonder Gewicht:
  Praktijkvoorbeeld: vroeg in beeld en effectief verbonden
  Een vierjarig meisje met beginnende obesitas kwam al vóór haar start op de basisschool in beeld bij de JGZ. Ouders deden zichtbaar hun best om gezonder te leven, maar wisten nog niet goed welke stappen passend waren. Toen het meisje naar school ging, bevestigden leerkrachten de zorgen over haar motoriek en deelname aan bewegingsactiviteiten.
  Een mooie eerste stap was dat ouders – op advies van school – zelf kinderfysiotherapie regelden. Doordat het gezin al bekend was bij JGZ, kon snel worden opgeschaald naar de centrale zorgverlener binnen de ketenaanpak Kind Naar Gezonder Gewicht. Via huisbezoeken en gesprekken werd duidelijk dat er meer

ondersteuning nodig was dan alleen kinderfysiotherapie. Mogelijk is er nog aanvullende ondersteuning nodig op het gebied van voeding en financiële leefstijlbelemmeringen.
Door de gesprekken, de samenhang in signalen en het meedenken van de centrale zorgverlener groeide bij ouders de bewustwording én motivatie om als gezin hun leefstijl aan te pakken. Dankzij de ketenaanpak Kind Naar Gezonder Gewicht blijft de centrale zorgverlener betrokken, zorgt voor afstemming en helpt ouders in hun eigen kracht te zetten en vervolgstappen goed te zetten. Zo wordt leefstijl niet alleen bij het meisje, maar in het hele gezin duurzaam in beweging gebracht.
Zonder deze integrale samenwerking zouden signalen versnipperd blijven en zou noodzakelijke ondersteuning te laat komen.

- In de gemeente Zwolle zijn in Q1 en Q2 2025 24 trajecten KNGG opgestart, hiermee is Zwolle voorloper in de regio.
- Gecombineerde Leefstijl Interventie:
  Vanuit GALA financieren we de beweegmakelaar bij Sportservice Zwolle die deelnemers van een GLI begeleidt naar regulier sportaanbod en inwoners adviseert t.a.v. bewegen.

Brede SPUK 7: Valpreventie

Stand van zaken uitvoering

- In 2024 start WijZ met het voorbereiden van de uitvoering van de beweeginterventie ‘In Balans’.
- In 2024 start WijZ ook met het aanbieden van het programma ‘Blijf op de Been’. Dit is een vervolg op de beweeginterventies en is in afstemming met fysiotherapeuten ontwikkeld om senioren in beweging te houden.
- De wijken binnen Vitaal en Veilig Thuis zijn uitgebreid, zodat nog meer ouderen bereikt worden, ook t.a.v. signalering valpreventie.
- WijZ en fysiotherapie in Zwolle hebben op basis van eerdere acties een doorverwijssysteem gerealiseerd.
- In 2024 verkennen we de (financiële) samenwerking met de zorgverzekeraar t.a.v. valpreventie en specifiek de beweeginterventies.
- We nemen deel aan de regionale Ketenaanpak Valpreventie binnen de regionale preventie-infrastructuur
- Er worden drie verschillende vormen valpreventieve beweeginterventies aangeboden voor thuiswonende ouderen met een verhoogd valrisico. Door deze drie verschillende interventievormen aan te bieden, creëren we een zo passend mogelijk aanbod voor uiteenlopende behoeften en niveaus van mobiliteit.
- In het najaar 2024 hebben 4 beweeginterventies plaats gevonden met 30 deelnemers.
- In 2025 hebben er tot moment van schrijven 17 beweeginterventies plaatsgevonden met in totaal 147 deelnemers. Dit aantal ligt nog onder de GALA-doelstelling (bereiken van 3% van de thuiswonende ouderen), wat een bekende en gedeelde regionale uitdaging is. Wij zijn wel positief over de toename aan interventies en zien een stijgende lijn.
- De huidige interventies zijn van belang om de ouderen van nu vitaal en zelfstandig te houden. Ons uiteindelijke doel is echter breder: we willen eerder in de levensloop inzetten op het stimuleren van bewegen bij onze toekomstige ouderen. Door deze groep al eerder actief in beweging te krijgen en te houden verwachten we dat in de toekomst minder thuiswonende ouderen een verhoogd valrisico ontwikkelen en daarmee minder intensieve interventies nodig zijn. In 2026 gaan we dit verder verkennen.

Brede SPUK 8: Leefomgeving

Stand van zaken uitvoering

- In 2024 is er een gezondheidsinstrument opgeleverd door Royal HasKoning DHV. Deze zal bijdragen aan het positioneren van positieve gezondheid in de ruimtelijke ontwikkeling.
- In Kamerpoort wordt er gewerkt aan een gezondere leefomgeving, door te investeren in meer groen en klimaatadaptatie. Deze wijkaanpak is een samenwerking met GGD via een subsidieaanvraag van ZonMW: integraal werken aan een gezonde leefomgeving in kwetsbare wijken

Brede SPUK 9: OKO & Vroegsignalering Alcoholproblematiek

Stand van zaken uitvoering

- In 2024 zijn alle bushaltes met een hokje in Zwolle voorzien van een rookvrij tegel.
  Daarnaast is er een social media campagne en een bushokjes campagne uitgevoerd om roken en vapen bij bushaltes te ontmoedigen. Deze campagne wordt in 2025 opnieuw herhaald.
- In 2025 is de JOGG regisseur gestart met preventie-activiteiten in Stadshagen, waaronder gezonde(re) sport- en buurtkantines.

Update plan van aanpak GALA en uitvoeringsplan gezondheid 2025

Brede SPUK 10: Versterken sociale basis
Stand van zaken uitvoering
• In 2023 en 2024 is er gewerkt aan een onderzoek naar maatjesproject 2023 is dit budget gebruikt om via maatjesprojecten de vindbaarheid van initiatieven en ondersteuning te vergroten. In 2024 vindt een nadere verkenning plaats en zal een voorstel worden gedaan voor structurele borging van de vindbaarheid en ondersteuning van de initiatieven te vergroten. • In 2023 en 2024 en 2025 wordt er door Sportservice Zwolle uitvoering gegeven aan de Clubkadercoach. De clubkadercoach ondersteunt het technisch kader, zoals jeugdtrainers met praktische tools en begeleiding om een veilige en inspirerende omgeving te creëren. In 2024 zijn 28 adviestrajecten uitgevoerd. Voorbeeld hiervan is ondersteuning van jeugdtrainers meidenvoetbal en opleiding voor nieuwe, jeugdige trainers om ouderen zelfredzamer te maken om zelfstandig het huishouden te kunnen doen.
Brede SPUK 11: Mantelzorg
Stand van zaken uitvoering
• In 2024 en 2025 wordt er gewerkt aan de inzet op jonge mantelzorgers door Zwolle Doet!. Dit gebeurt met individuele begeleiding en advisering van de jonge mantelzorger, bijvoorbeeld met een maatje. Daarnaast worden collectieve activiteiten georganiseerd die gericht zijn op ontspanning en herkenning. Het is van belang dat er in het onderwijs aandacht en kennis is over jonge mantelzorgers, daarom vindt er vanuit ZwolleDoet! Kennisoverdracht plaats naar het onderwijs. Ook wordt voortdurend gekeken wat werkzame interventies zijn die passen bij de Zwolse situatie.
Brede SPUK 12: Eén tegen Eenzaamheid
Stand van zaken uitvoering
• Naast de reeds bestaande inzet in Zwolle op het voorkomen en aanpakken van chronische eenzaamheid bij jongeren, heeft Roetz in 2024 en 2025 verschillende groepen jongeren (12-16 jaar, 16-20 jaar en 20-25 jaar) begeleid volgens de Join Us methodiek. Deze methodiek richt zich op het werken aan social skills zodat jongeren hun eigen netwerk kunnen opbouwen en behouden. De begeleiding van de groepen wordt gedaan door twee (professionele) vrijwilligers per groep. Vanuit Roetz wordt gezorgd voor de training, begeleiding en intervisie voor deze vrijwilligers en voor de monitoring of de groepen met kwaliteit gedraaid worden.
Brede SPUK 13: Welzijn op recept
Stand van zaken uitvoering

• In 2024 is Travers gestart met de uitvoering van Welzijn op Recept voor 18-67-jarigen in heel Zwolle.
• In 2024 zijn er 103 welzijnstrajecten uitgevoerd, waarvan in elk geval 79 doorverwezen zijn door de huisarts, de overige verwijzingen komen van zorgverleners als bijv. casemanagers.
• Van de 103 verwijzingen, ging de vraag van de inwoner over:
  ○ Lichaamsfuncties (3%)
  ○ Mentaal welbevinden (16%)
  ○ Zingeving (18%)
  ○ Meedoen (14%)
  ○ Kwaliteit van leven (29%)
  ○ Dagelijks functioneren (20%)
• WijZ heeft hun bestaande opdracht uitgebreid met extra verbinding richting huisartsen voor de uitvoering van WOR voor senioren. Hierbij wordt de link gelegd met een leefstijlloket dat begin 2024 is gestart bij twee huisartsenpraktijken vanuit de subsidieregeling Gezonde Leefstijl.
• In 2025 hebben de welzijnscoaches ook actief deelgenomen in Gezond Leven Punt van Isala.

Update plan van aanpak GALA en uitvoeringsplan gezondheid 2025